

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

III

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Ольга ГРАБ,
асистент кафедри дошкільної та спеціальної освіти
Мукачівський державний університет, М. Мукачево (Україна)
e-mail: toroniolja@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ SCAMPER У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Актуальність проблеми. Одне із завдань закладу вищої освіти під час підготовки майбутніх вихователів – формування їхньої здатності до творчої професійної діяльності. Творча професійна діяльність педагога передбачає сформованість умінь нестандартно вирішувати завдання, створювати нові ідеї, що характеризуються оригінальністю, використовувати інноваційні методи та технології. Специфіка підготовки майбутніх вихователів полягає необхідності формування у них професійних компетентностей та кретивного мислення. Тому з метою розвитку креативності майбутніх фахівців дошкільної освіти я використовувала технологію SCAMPER. Вона сприяє розвитку дивергентного мислення, підвищує продуктивність, гнучкість, оригінальність, точність творчого мислення здобувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему застосування технології SCAMPER та специфіку її використання розкрито у дослідженнях таких учених, як: М. Michalko, В. Eberle, М. Idek, О. Вікарчук, О. Калініченко, Е. Кузьміна та ін.

SCAMPER розвинувся з техніки мозкового штурму, спочатку запропонованої Осборном у 1993 році, яка була вдосконалена та введена в освіту Еберле у 1997 році.

Мета статті. Метою дослідження є висвітлення можливості використання технології SCAMPER для підготовки майбутніх вихователів.

Виклад основного матеріалу. SCAMPER – це схема постановки запитань, що стимулюють у майбутніх вихователів виникнення нових ідей. Кожна буква абрєвіатури – це скорочення від слова, що означає спосіб, за допомогою якого ви можете творчо попрацювати з проблемою, яка потребує вирішення, і отримати нові ідеї: (S) Замінити, (C) Об'єднати, (A) Адаптувати, (M) Змінити/Збільшити/Згорнути, (P) Застосувати для інших цілей, (E) Усунути та (R) Перевернути/переставити. Метод пропонує сім операторів для генерування ідей, які можна далі розвивати та вдосконалювати. Кожен оператор задає активні запитання, які направляють мозковий штурм і процес розробки [1].

SCAMPER допомагає подолати шаблонність мислення і дозволяє подивитись на можливість вирішення проблеми новим, незвичайним способом завдяки цього підходу здобувачі можуть з легкістю генерувати велику кількість нових ідей, розвиваючи кожную з них у різних напрямках.

Основні етапи технології та план дій, через які вона реалізується такі:

1. Сформуувати команду здобувачів які мають працювати над обраною темою.
2. Виділити конкретну задачу, яку необхідно вирішити.
3. Вибрати з існуючих або підготувати новий список контрольних питань, які найбільш відповідають змісту розв'язуваної задачі.
4. Відповідно до порядку дій використовувати питання по раз-розгляненій ситуації.
5. Уважно вислухати відповіді, щоб висунути якомога більше ідей, що стосуються вирішення завдання.
6. Виконавши цю процедуру під час планування кожного етапу процесу, може вироблятися максимальна кількість ідей, що стосуються вирішення конкретної задачі.

Переваги технології полягають у тому, що цей метод дуже простий, універсальний та ефективний. Проте ця техніка має також свої недоліки:

відсутність внутрішніх критеріїв для порівняння альтернативних варіантів, немає гарантії знаходження сильних [2].

Технологію SCAMPER нами було використано для генерації нових ідей, адже онією з головних проблем, з якою стикаються студенти, є їхня нездатність продукувати та розширювати ідеї.

Під час використання зазначеної технології перед здобувачами вищої освіти було поставлено проблему «Врятуймо екологічний стан річки Латориці». Зазначимо, що Латориця — гірсько-рівнинна річка бере початок у Воловецькому районі Закарпатської області біля села Латірки. Ця річка входить до списку найдовших водойм Закарпаття. Викладач пропонував здобувачам завдання: чітко сформулювати проблему, питання або ідею, яку ви б хотіли розвинути. Після того, як проблема поставлена, просувайтесь з питань SCAMPER і намагайтеся відповісти на них стосовно вашої проблеми. Дотримуючись процедури SCAMPER, ви можете запитати себе:

- Substitute (замінити): Як і чим можна замінити складові частини проблеми: забруднення, швидкісний рух транспорту тощо?

- Combine (з'єднати): Які суміжні складники можуть бути з'єднані в один?

- Adapt (адаптувати): Чи існують аналогії і на що це може бути схоже (як вирішують питання екологічної допомоги в європейському просторі)?

- Modify (модифікувати): Які ідеї можна розширити і як? Як і що можна зробити з більшою ефективністю (проведення членджу щодо очищення Латориці)?

- Put to other uses (використовувати за іншим призначенням): Чи можна надати наявним ідеям і концепціям додаткову цінність (звернутися до засобів масової інформації щодо проблеми забруднення Латориці)?

- Eliminate (видалити або звести до мінімуму): Чи можна спростити проблему (як почистити дно Латориці)?

- Rearrange/Reverse (змінити порядок): Чи може бути інша послідовність дій (чи можна спочатку чистити дно Латориці, а потім берега)?

Зазначимо, що технологія SCAMPER настільки зацікавила майбутніх вихователів, що вони виявили бажання зреалізувати ідеї, розроблені під час практичного заняття.

Висновки. Отже, технологія SCAMPER є ефективним і зручним інструментом, який можна використовувати для генерування та розширення ідей здобувачів щодо розв'язання проблемних ситуацій та створення різноманітних проєктів. Сприяє розвитку дивергентного мислення, може використовуватись у закладах вищої освіти з метою розвитку креативності майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Перевагами технології SCAMPER є: не потребує тривалої попередньої підготовки; економна в часі; проста у використанні (можна використовуватись як індивідуально, так і з мікрогрупою); дозволяє розробити декілька варіантів нових або модифікованих рішень проблемного завдання. Таким чином, SCAMPER може бути використана під час підготовки майбутніх вихователів із метою розвитку креативності.

Література

1. Serrat O. The SCAMPER Technique / Olivier Serrat. Knowledge Solutions: Tools, Methods and Approaches to Drive Organizational Performance. Springer Open, Singapore, 2017. pp. 311–314. https://doi.org/10.1007/978-981-10-0983-9_33.
2. Сичевська В. Метод SCAMPER: історичний аспект. Креативність особистості як фактор інноваційного розвитку суспільства: збірн. наук. праць. Вип. 2. Житомир: ФО-П Левковець Н.М. 2020. С. 140-144.

Інноваційні технології в дошкільній педагогіці.....	139
Чекан О., А. Ільницька.	
Формування позитивного ставлення дітей дошкільного віку до закладів дошкільної освіти: виклики та підходи.....	142
Чекан О., В. Лендел.	
Інтеграція гендерних принципів в освіту: виклики та перспективи для закладів дошкільної освіти	147
Чекан О., В. Ларівон.	
Формування оцінно-контрольної діяльності у дітей дошкільного віку: сучасні виклики та педагогічні стратегії	150
Чекан О., Н. Панющик.	
Сюжетно-рольова гра як засіб формування ініціативності у старших дошкільників: теоретичні аспекти.....	152

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Граб. О.	
Використання технології scampet у процесі підготовки майбутніх вихователів..	157
Листопад Н.	
Формування професійної культури майбутнього педагога в умовах цифрового середовища закладу освіти.....	161
Mardarova I.	
Digital technologies in the educational process	166
Чекан О., Д. Сікора.	
Освітні технології у процесі викладання методик дошкільної освіти у навчанні дітей з вадами мовлення	171
Чекан О., А. Штраус.	
Медіасвіт і діти дошкільного віку: формування культури споживання інформації з раннього віку	175

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ У СИСТЕМУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Чекан О., О. Островка.	
Порівняльний аналіз зарубіжних інновацій у дошкільній сфері	179

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НАСТУПНОСТІ І ПЕРСПЕКТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКАМИ ОСВІТИ

Сараєва І.	
Використання адаптивних освітніх технологій для забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою.....	183

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

